

PAPER DETAILS

TITLE: Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Kafkas Üniversitesi örneği) / Analysis of attitudes of Turkish language preservice teachers towards instructional technologies and material

AUTHORS: Berna ÜRÜN KARAHAN

PAGES: 26-35

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/267825>

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Kafkas Üniversitesi Örneği)*

Berna Ürün Karahan
Kafkas Üniversitesi
bernacan61@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde gelişen teknoloji ve hızla değişen koşullar bireyleri bu gelişme ve değişimlere adapte olmak zorunda bırakmıştır. Özellikle eğitim-öğretim süreçlerinin içinde bulunan öğretmenlerin bu gelişmelere ayak uydurmaları ve kendilerini sürekli yenilemeleri gerekir. Derslerde kullanılan araç-gereçlerin öğrencilerin yaş, cinsiyet ve eğitim durumlarına hitap etmesi ya da yeni ve güncel materyallerin kullanılması bu yeniliklerin takibi ile mümkün olacaktır. Buradan yola çıkılarak, bu çalışmada, Türkçe öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal dersi ile ilgili tutumları incelenmiştir. Bu tutumların yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tespit edilmiştir. Çalışmanın evrenini; Türkçe öğretmenliği bölümünde 2. sınıfta öğrenim gören 66 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Uygulama dönem başında, ders öncesi ve dönem sonunda, ders sonrası yapılmıştır. Ders öncesi ve sonrası tutum düzeyleri karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Türkçe öğretmen adayların Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumları; ders öncesi ve ders sonrası çok değişiklik göstermemekle birlikte ders sonrasında ortalamalar biraz daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir bulgu ise kız öğrencilerin derse yönelik tutumlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğudur. Anne eğitim durumu değişkeniyle ilgili anlamlı bir farklılık tespit edilirken, baba eğitim durumu değişkeninin öğrencilerin derse yönelik tutumları üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Türkçe, öğretmen adayı, materyal, teknoloji, öğrenme.

Teknoloji ve materyal kavramları eğitim-öğretim hayatında sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Özellikle birey bu süreçte öğrenen tarafındaysa bu kavramlarla daha çok ilişkilidir. Materyal ve teknoloji kavramları için Türkçe sözlükte şu tanımlar yapılmıştır: “Materyal: 1. Gereç. 2. Yazılı, sözlü, görüntülü, kaydedilmiş her türlü belge” (Türkçe Sözlük, 1635). “Teknoloji: 1. İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü” (Türkçe Sözlük, 2307).

Hızla gelişen ve sürekli yenilenen teknoloji ve onun getirdiği değişimler her bireyin yaşam biçimi haline gelmiştir. Özellikle cep telefonları, bilgisayar ve internet kullanımının artması insanların her türlü bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşmasına imkân sağlamıştır. Eskiden araştırma yapmak için kütüphaneleri gezen bireyler şimdi ellerindeki cep telefonlarıyla her bilgiye kolaylıkla ulaşabilmektedirler. Teknolojinin bu denli kullanım alanı sağlaması onu vazgeçilmez bir hale getirmiştir. Bu durumda bireylerin teknolojinin nimetlerinden faydalanabilmeleri için bu materyalleri kullanma becerilerine sahip olmaları gerekir. Özellikle eğitim-öğretim süreçlerinin sağlıklı ve başarılı yürütülebilmesi için materyal kullanımı ve bu materyallerin başarılı bir şekilde oluşt-

rulması oldukça önemlidir. Eyüp'e (2012) göre içinde bulunduğumuz dönem itibariyle teknolojiyle erken tanışan ve bunu kullanmayı eğitim-öğretim süreçlerinden önce öğrenen çocukların bu beceri ve bilgilerini geliştirmelerine yardımcı bir eğitim ortamı düzenlenmelidir. Bu nedenle eğitim teknolojilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşman (2003) eğitim teknolojisini, öğrenme-öğretme ortamlarını etkili bir şekilde tasarlayan, öğrenme ve öğretmede meydana gelen sorunları çözen, ürünün kalitesini ve kalıcılığını arttıran bir akademik sistemler bütünü olarak tanımlamaktadır. Genel olarak eğitim ortamlarında teknoloji, araştırmalar, eğitim hizmetlerinin yönetimi, ölçme ve değerlendirme, rehberlik ve öğrenme ve öğretme etkinliklerinde kullanılmaktadır (Tosun, 2006'dan akt. Yıldırım ve Kaban, 2010).

Eğitim-öğretim sürecinde teknoloji kullanımı, kaliteyi yükseltmekte ve teknolojiyi bilen ve kullanan nesiller yetiştirilmesini sağlamaktadır (Köseoğlu vd., 2007). Eğitim ortamında kullanılan teknolojilerin büyük kısmını bilgisayar oluşturmakta ve ders sunumu, araştırma yapma, rapor hazırlama, ödev yapma gibi çeşitli amaçlar için sınıf içerisinde veya sınıf dışında kullanılmaktadır (Yıldırım ve Kaban, 2010).

“Öğretmenlerin teknolojiye karşı bakış açıları onu derslerinde etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmeleri için önemlidir.” (Çelik ve Kahyaoğlu, 2007'den akt. Dargut ve Çelik, 2014: 573). Öğretmenlerin teknoloji ve ürünleriyle ilgili oldukça ilgili bir nesle hitap edecekleri düşünüldüğünde teknoloji kullanımına yönelik ilgileri daha fazla önem kazanmaktadır. “Bu nedenle öğretmenlerin eğitim süreçlerinde teknolojiden yararlanmaları için öncelikli olarak teknolojiyi benimsemeleri, eğitim teknolojisindeki gelişimleri yakından takip etmeleri, bunun için de teknolojiye karşı olumlu tutum sergilemeleri gerekmektedir.” (Şahin ve Akçay, 2011: 910). “Dolayısıyla, eğitimde teknolojinin etkili bir şekilde yer alabilmesi için öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik olumlu ya da olumsuz tutumlarının belirlenmesi ve eğer olumsuz tutumlara sahiplerse bu doğrultuda önlemlerin alınması yararlı olacaktır.” (Çelik ve Kahyaoğlu, 2007: 571).

Bu açıdan eğitimcilerin gelişen teknolojiyi sınıfta kullanabilmeleri için öncelikle teknolojiyi benimsemeleri, yakından takip etmeleri ve teknolojiye karşı olumlu tutum göstermeleri önem arz etmektedir. Bu nedenle eğitimcilerin içinde bulunduğumuz şartlar göz önüne alındığında teknolojiyi takip eden, teknolojiyi eğitim-öğretim ortamına entegre edebilen ve teknolojinin etkin kullanımı açısından öğrencilere rehberlik edebilen bir misyona sahip oldukları görülebilir. (Şahin ve Akçay, 2011).

Eğitim hizmetleri, bireye meslek kazandırmadan önce, meslekte kullanacağı bilişim teknolojilerinden haberdar etmesi, bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik faaliyetleri bakımından önemlidir. Burada hizmetlerden en çok etkilenen öğrencilerin görüşleri, sektörlerin işleyişi bakımından büyük öneme sahiptir (Aksüt, Keyvanoğlu ve Balıkcı, 2013).

Teknoloji ve materyal kullanımı son dönemlerde eğitim-öğretim süreçlerinin önemli ayakları haline gelmiştir. Öyle ki; öğrencilerin bilgiye ulaşmada teknoloji ve onun ürünlerini sıklıkla kullandıkları bir gerçektir. Bu nedenle gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmenlerin teknoloji ve materyal kullanımları, beceri durumları, bu konu ile düşünceleri oldukça önemlidir. Özellikle öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı derslerinde gösterdikleri tutum ve performanslar incelenmeye değerdir. Bu anlamda literatürde yapılmış çalışmalarda bu noktalara dikkat çekmektedir (Şahin ve Akçay, 2011). Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersi ile ilgili tutumlarını belirlemek ve çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmaktadır:

1. Türkçe öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumları ders öncesinde ve sonrasında yapılan uygulamalara göre ne düzeydedir?
2. Türkçe öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumları yaş, cinsiyet değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
3. Türkçe öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik tutumları anne-baba eğitim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu araştırma, Türkçe öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik olarak deneysel bir çalışmadır. Araştırma; deneysel araştırma modellerinden zayıf deneysel desen, tek grup ön test-son test deseninde yürütülmüştür. “Tek grup ön test-son test deseninde, deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilir. Deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir.” (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014: 201).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü 2. sınıfta okuyan 66 öğrenci oluşturmuştur.

Tablo 1*Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Demografik Özellikleri*

Demografik Özellikler	Cinsiyet	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	36	54.5
	Erkek	30	45.5
	Toplam	66	100
Yaş	19-22	59	89.4
	23-26	7	10.6
	Toplam	66	100

Veri Toplama Araçları

Veriler, Çetin, Bağçeci, Kinay ve Şimşek (2013) tarafından geliştirilen “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçek Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5) şeklinde 5’li likert tipi bir derecelendirme türündedir. Toplamda 3 boyuttan (yararlılık, hoşlanma ve yadsıma) ve 34 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ölçeğin tamamı için .94, yararlılık alt boyutu için .95, hoşlanma alt boyutu için .87 ve yadsıma alt boyutu için ise .78 bulunmuştur. Test tekrar test güvenirliği ölçeğin tamamı için .90, yararlılık alt boyutu için .88, hoşlanma alt boyutu için .80 ve yadsıma alt boyutu için ise .76 bulunmuştur.

ÖTMTDYO’nun madde ayırt ediciliği için madde-toplam korelasyonu hesaplanmıştır. Elde edilen değerler yararlılık alt boyutu için .59 ila .71 arasında; hoşlanma alt boyutu için .31 ila .67 arasında; yadsıma alt boyutu için .32 ila .47 arasında değişmektedir. Bütün maddelerin madde toplam korelasyonu .30’dan büyük değere sahip olduğundan ölçekte yer alan maddelerin tümünün ayırt edici olduğu söylenebilir.

Verilerin analizi

Elde edilen verilerin öncelikle normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Normal dağılım gösterdiği tespit edilen verilerle parametrik testler yapılmıştır. Bu doğrultuda ortalamalara bakılmıştır. Değişkenlerin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek için t testi ve Anova yapılmıştır. Sonuçlar “Bulgular” bölümünde verilmiştir.

İşlem

Veriler, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı 2. sınıfta okuyan 132 öğrenciden toplanmıştır. Çalışmada ders öncesi ve sonrası tutumların ölçülmesi amaçlandığından, aynı örneklem grubuna ön test ve son test yapılmıştır. Ön test öncesinde herhangi bir uygulama yapılmaksızın öğrencilerin ders öncesi tutumlarını ölçmek üzere yapılmıştır. Son test öncesinde 13 hafta boyunca her hafta öğrencilere 2 saat teorik ders yapılmış ve 2 saat uygulama ödevleri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar materyal dersi içeriğine uygun slayt, asetat, afiş, poster, kukla, puzzle gibi öğrencilerin yaratıcılıklarını ve bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmalardır. 13 haftada 13 ödev ortaya çıkmıştır. Her biri farklı başlıklar ve konularla ilgilidir. Uygulamalar gönüllülük esas alınarak yapılmıştır.

Bulgular

Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının ders öncesi ve ders sonrasında ne düzeyde olduğunu tespit edebilmek amacıyla ders öncesi ve sonrasında yapılan uygulamalara göre ortalamalara bakılmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde ölçekten hoşlanma alt boyutu için alınabilecek en düşük puan 9, en yüksek puan ise 45’tir. Hoşlanma alt boyutu için bakıldığında öğrencilerin derse yönelik tutum ortalamalarının orta düzeyde olduğu ve ders sonrasında ders öncesine göre az bir farkla yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Yadsıma alt boyutunda alınabilecek en düşük puan 6, en yüksek puan ise 30’dur. Bu alt boyutta aynı şekilde öğrencilerin derse yönelik tutum ortalamalarının orta düzeyde olduğu ve ders öncesinde ders sonrasına göre az bir farkla yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Son olarak yararlılık alt boyutunda alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 90’dır. Burada da öğrencilerin derse yönelik tutum ortalamalarının orta düzeyde olduğu ve ders sonrasında ders öncesine göre az bir farkla yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 2*Ortalamalar*

Değişkenler	N	$\bar{X}$ (önce)	SS (önce)	$\bar{X}$	SS (sonra)
Hoşlanma	66	27.30	7.39	27.40	7.34
Yadsıma	66	20.34	3.08	18.86	4.64
Yararlılık	66	71.13	13.39	71.43	15.38

Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek amacıyla t testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3*Yaş Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları*

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	SD	t	p
Hoşlanma	19-22	59	28.38	6.90	9.28	3.80	.000*
	23-26	7	18.14	4.77			
Yadsıma	19-22	59	20.83	2.84	10.51	4.11	.000*
	23-26	7	16.28	1.70			
Yararlılık	19-22	59	73.08	11.85	6.88	3.76	.018*
	23-26	7	54.71	15.25			

* p < .50

Tablo 3 incelendiğinde yaş değişkeniyle ilgili olarak ölçeğin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu ve ortalamalar bakıldığında bu farkın 1. grupta yer alan öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek amacıyla t testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4*Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları*

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	SD	t	p
Hoşlanma	Kadın	36	29.00	6.50	55.70	2.09	.040*
	Erkek	30	25.26	7.98			
Yadsıma	Kadın	36	21.38	2.94	62.90	3.21	.002*
	Erkek	30	19.10	2.79			
Yararlılık	Kadın	36	74.22	11.52	54.50	2.10	.039*
	Erkek	30	67.43	14.69			

* p < .50

Çalışmada cinsiyet değişkeni ile ilgili ölçeğin tüm alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın kız öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının anne ve baba eğitimi durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit edebilmek amacıyla Anova testleri yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 5 ve Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 5*Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anova Sonuçları*

Alt Boyutlar	Yaş	N	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Post Hoc
Hoşlanma	(1) Eğitimi yok	18	29.55	7.38	.581	.335	-
	(2) İlkokul	38	28.47	4.89			
	(3) Ortaokul	4	27.75	7.22			
	(4) Lise	5	25.00	7.58			
	(5) Üniversite	1	29.00				
Yadsıma	(1) Eğitimi yok	18	18.88	5.10	1.950	.045*	1-2 ile 3-4
	(2) İlkokul	38	18.26	4.14			
	(3) Ortaokul	4	17.25	.95			
	(4) Lise	5	17.40	1.94			
	(5) Üniversite	1	7.00				
Yararlılık	(1) Eğitimi yok	18	74.27	17.43	.586	.717	-
	(2) İlkokul	38	72.55	11.79			
	(3) Ortaokul	4	64.00	14.94			
	(4) Lise	5	67.80	14.77			
	(5) Üniversite	1	75.00				

* $p < .50$ **Tablo 6***Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anova Sonuçları*

Alt Boyutlar	Yaş	N	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Post Hoc
Hoşlanma	(1) Eğitimi yok	3	28.33	11.50	.493	.108	-
	(2) İlkokul	33	28.24	5.56			
	(3) Ortaokul	15	28.65	6.74			
	(4) Lise	10	30.30	2.90			
	(5) Üniversite	5	25.80	7.79			
Yadsıma	(1) Eğitimi yok	3	17.66	6.65	.205	.100	-
	(2) İlkokul	33	18.54	4.17			
	(3) Ortaokul	15	17.86	4.91			
	(4) Lise	10	18.00	2.16			
	(5) Üniversite	5	16.80	13.07			
Yararlılık	(1) Eğitimi yok	3	79.00	12.65	.946	.810	-
	(2) İlkokul	33	74.57	16.79			
	(3) Ortaokul	15	70.00	12.90			
	(4) Lise	10	68.60	13.01			
	(5) Üniversite	5	66.00	13.76			

Tablo 5'e bakıldığında ölçeğin sadece yadsıma alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farkın post hoc testi

sonuçlarına göre eğitimi olmayan annelerin çocukları ile ilkököl mezunu olan annelerin çocukları arasında olduğu ve aynı zamanda ortaokul mezunu annelerin çocukları ile lise mezunu annelerin çocukları arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde ise öğrencilerin derse yönelik tutum düzeylerinin babanın eğitim durumu değişkenine göre herhangi bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının ölçeğin tüm alt boyutlarında orta düzeyde olduğu ve ders sonrası tutum düzeylerinin ders öncesi tutum düzeylerine göre az bir farkla yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre ders sırasında yapılan uygulamaların az da olsa öğrencilerin derse yönelik ilgi ve başarı eğilimlerini artırdığı ve olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Literatürde bu bulguyu destekleyen çalışmalara rastlanmıştır (Kaban ve Yıldırım, 2010; Eyüp, 2012; Dargut ve Çelik, 2014).

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuç ise yaş değişkeniyle ilgilidir. Türkçe öğretmen adaylarının yaş değişkeniyle ilgili olarak ölçeğin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu ve ortalamalar bakıldığında bu farkın 1. grupta (19,20,21,22) yer alan öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu durum yaş itibarıyla daha genç olan öğrencilerin daha verimli uygulamalar yaptığını göstermektedir. Yaş düzeyi arttıkça derse yönelik tutumun azaldığı tespit edilmiştir. Literatürde sınıf düzeyi arttıkça tutumun arttığı bir çalışmaya rastlanmıştır (Şahin ve Akçay, 2011). Sınıf düzeyi arttıkça tutumun azaldığı bazı çalışmalarda mevcuttur (Dargut ve Çelik, 2014; Kaban ve Yıldırım, 2010).

Çalışmada araştırılan bir diğer husus Türkçe öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeniyle ilgili olarak derse yönelik tutum düzeylerinin tespitidir. Sonuçlara göre cinsiyet değişkeni bakımından ölçeğin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu ve ortalamalar bakıldığında bu farkın kız öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç genellikle literatürde karşılaşılan bir bulgudur (Kaplan, Öztürk, Altaylı ve Ertör, 2013; Dargut ve Çelik, 2014). Bu bulguların aksine literatürde cinsiyet değişkeninin herhangi bir fark yaratmadığı çalışmalara da rastlanmıştır (Kaban ve Yıldırım, 2010; Eyüp, 2012; Şahin ve Akçay, 2011; Güven, 2006; Aksüt, Keyvanoğlu ve Balıkcı, 2013).

Araştırmada anne eğitimi durumu değişkeni ile ilgili elde edilen sonuçlara göre ölçeğin sadece yadsıma alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farkın post hoc testi sonuçlarına göre eğitimi olmayan annelerin çocukları ile ilkököl mezunu olan annelerin çocukları arasında olduğu ve aynı zamanda ortaokul mezunu annelerin çocukları ile lise mezunu annelerin çocukları arasında olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, eğitim düzeyleri birbirine yakın olan annelerin çocuklarının derse yönelik tutum düzeylerinin de birbirine yakın olduğunu göstermektedir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuç ise baba eğitimi durumu ile ilgilidir. Bu sonuca göre öğrencilerin derse yönelik tutum düzeylerinin babanın eğitim durumu değişkenine göre herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin derse yönelik ilgi ve algılarını babanın eğitim durumu değişkeninin etkilemediğini göstermektedir.

Elde edilen sonuçlar ışığında; Türkçe öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, yaş ve cinsiyet değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca anne eğitiminin derse yönelik tutum üzerinde etkili olduğu belirlenirken, baba eğitiminin bu anlamda herhangi bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik tutumlarının ders sonrasında ders öncesine göre az bir fark göstermiş olması, ders sırasında yapılan uygulamalar ve bu uygulamaların maddi külfetiyle ilgili olabilir. Bu nedenle fakültelerde bu derse yönelik yaptırılacak uygulamalar için özel atölyeler kurulabilir. Öğrenciye malzeme sağlamak adına bir bütçe ayrılabilir ya da yaptırılacak uygulamaların sınırlandırılması söz konusu olabilir.

Kaynakça

- Aksüt, M., Keyvanoğlu, A. A., ve Balıkcı, Ç. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine ilişkin görüşleri. Akademik Bilişim Konferansı (23-25 Ocak 2013, Akdeniz Üniversitesi, Antalya) Bildiri Kitabı, Cilt II, s. 1063-1068.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çelik, H. C. ve Kahyaoglu, M. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarının kümeleme analizi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), 571-586.
- Çetin, B., Bağçeci, B., Kinay, İ. ve Şimşek, Ö. (2013). Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik tutum ölçeğinin (ÖTMDYTÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 697-713.
- Dargut, T. ve Çelik, G. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 28-41.
- Eyüp, B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik öz güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 5(9), 77-87.

- Güven, S. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin kazandırdığı yeterlikler yönünden değerlendirilmesi (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 165-179.
- İşman, A., (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Kaplan, A., Öztürk, M., Altaylı, D. ve Ertör, E. (2013). Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından karşılaştırılması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 4(2), 89-103.
- Köseoğlu, P., Yılmaz, M., Gerçek, C. ve Soran, H., (2007). Bilgisayar kursunun bilgisayara yönelik başarı, tutum ve öz-yeterlik inançları üzerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 33, 203-209.
- Şahin, A. ve Akçay, A. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 909-918.
- Tosun, N., (2006). *Bilgisayar destekli ve bilgisayar temelli öğretim yöntemlerinin, öğrencilerin bilgisayar dersi başarısı ve bilgisayar kullanım tutumlarına etkisi: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Trakya Üniversitesi, Edirne.
- TDK (2011). *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK yayınları.
- Yıldırım, S. ve Kaban, A. (2010). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime karşı tutumları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 158-168.

Analysis of Attitudes of Turkish Language Preservice Teachers Towards Instructional Technologies and Material Design Courses (Case of Kafkas University)

Berna Ürün Karahan
Kafkas University
bernacan61@hotmail.com

ABSTRACT

In today's world, developing technology and rapidly changing conditions have obliged individuals to adapt to these developments and alternations. Especially the teachers who are involved in education process should keep pace with these developments and improve themselves constantly. Relevance of the tools used in the courses to age, gender and educational status or using new and up-to-date materials will be possible with follow-up of these novelties. Based on this, attitudes of Turkish language preservice teachers towards instructional technology and material design classes were examined in this study. It was determined whether or not these attitudes showed a significant difference in terms of age, gender and type of graduated high school. The population of the study consisted of 66 students studying in the 2nd year of Turkish teaching department. The data were collected by using "Instructional Technology and Material Design Course Attitude Scale" developed by Çetin, Bağçeci, Kinay, and Şimşek(2013). The scale was applied before the course in the beginning of the semester and after the course in the end of the semester. Attitude levels of the students before and after the course were compared. According to the obtained data; even though attitudes of Turkish language preservice teachers towards instructional technologies and material design course did not vary before and after the course, the mean scores were slightly higher after the course. Another result was that the attitudes of female students towards the course were higher than male students. While a significant difference was determined in terms of variable of educational status of the mother, it was found that the variable of educational status of the father did not have any effect on attitudes of the students towards the course..

Keywords: Attitude, Turkish, preservice teacher, material, technology, learning.

In order for the educators to use the developing technology in their classroom, it is important for them to adopt the technology firstly, follow it closely, and show positive attitude towards it. Therefore, when the circumstances are considered, educators seem to have a mission that follows the technology, integrates technology into the education environment, and can guide students in terms of the effective use of the technology (Şahin and Akçay, 2011).

Education services are important in terms of its activities related to the use of information technologies and informing the individuals about the information technologies that they will use in the profession before providing the individuals with profession. Opinions of the students who are mostly affected from these services have a great importance in terms of the functioning of the sector (Aksüt, Keyvanoğlu, and Balıkcı, 2013).The use of technology and materials has become important parts of the educational process in recent times. In fact, it is a fact that the students use technology and its products frequently to reach information. Therefore, technology and material usage, skill status

and related opinions of the teachers who will raise the next generations are extremely important. In particular, their attitudes and performances shown in the courses of instructional technologies and material design are worth to examine. In this sense, studies in the literature draw attention to these points (Şahin and Akçay, 2011). The purpose of this study is to determine Turkish preservice teachers' attitudes towards course of instructional technologies and material design and to examine them in terms of various variables. For this purpose, answers to the following questions are sought;

1. What is the level of Turkish preservice teachers' attitudes towards the course of "instructional technologies and material design" before and after the course according to the performed applications?
2. Do Turkish preservice teachers' attitudes towards the course of "instructional technologies and material design" vary according to variables of age and gender?
3. Do Turkish preservice teachers' attitudes towards the course of "instructional technologies and material design" vary according to the variable of educational level of the parents?

Method

This study was conducted in the screening model for determining the Turkish preservice teachers' attitudes about the course of "instructional technologies and material design". "Screening models are the research approaches aiming to describe the case existing in the past or at present in the way it was" (Karasar, 2010, p.77). "The purpose of the screening studies is to determine the opinions or characteristics of many participants" (Büyüköztürk, 2008, p. 248).

Study Group

The sample of the study consisted of 132 students studying in the 2nd year of Turkish Teaching Department in Kafkas University Faculty of Education in academic year of 2015-2016. Applications were made in a voluntary basis.

Tools

The data were gathered by using the "Attitudes Towards Instructional Technologies and Material Design Course Scale" developed by Çetin, Bağçeci, Kinay and Şimşek, (2013). The scale is a 5-point Likert type rating style as Strongly Disagree (1), Disagree (2), Neutral (3), Agree (4) and Strongly Agree (5). Cronbach's alpha reliability coefficients of the scale consisting of a total of 3 subscales (usefulness, enjoyment and denial) and 34 items were found as .94 for overall scale, .95 for usefulness subscale, .87 for enjoyment subscale, and .78 for denial subscale. Test-retest reliability was found as .90 for overall scale, .88 for usefulness subscale, .80 for enjoyment subscale, and .76 for denial subscale.

Item-total correlation of ATITMDCS was calculated for its item distinctiveness. The obtained values varied between .596 and .710 for "usefulness" subscale; .319 and .679 for "enjoyment" subscale; and .320 and .471 for "denial" subscale. Since the item total correlation of all items has a value higher than .30, all items in the scale can be asserted to be distinctive.

Results and Discussion

According to the results obtained from the study, Turkish preservice teachers' attitudes towards the course of "instructional technologies and material design" were found to be at the moderate level in all subscales of the scale and their attitude levels after the course were determined to be a bit higher than those before the course. According to this result, applications made during the course can be asserted to increase students' interests and success tendencies for the course even if a little bit and affect them positively. Studies supporting this result are found in the literature (Kaban and Yıldırım, 2010; Eyüp, 2012; Dargut and Çelik, 2014).

Another result obtained from the study was related to the variable of age. It was determined that there was a significant difference in all subscales of the scale related to the age variable of Turkish preservice teachers and when the means were examined, this difference was found to be in favor of the students in group 1 (19,20,21,22). This situation showed that the younger students did more efficient applications. It was determined that as the age level increases, attitude towards the course decreased. A study in which the attitude increases as the year level increases is found in the literature (Şahin and Akçay, 2011). There are also some studies in the opposite direction (Dargut and Çelik, 2104;

Kaban and Yıldırım, 2010).

Another aspect examined in the study was the determination of the levels of Turkish preservice teachers' attitudes towards the course regarding the variable of gender. It was found according to the results that there was a significant difference in all subscales of the scale in terms of the variable of gender and when the mean scores were checked, this difference was in favor of female students. This result is a finding generally encountered in the literature (Kaplan, Öztürk, Altaylı and Ertör, 2013; Dargut and Çelik, 2014). In contrast to these results, studies indicating that the variable of gender does not create any difference have also been found in the literature (Kaban and Yıldırım, 2010; Eyüp, 2012; Şahin and Akçay, 2011; Güven, 2006; Aksüt, Keyvanoğlu and Balıkcı, 2013).

According to the results obtained about the variable of mother's educational level in the study, it was found that there was a significant difference only in the denial subscale of the scale, this difference was between the children of illiterate mothers and the children of mothers were primary school graduates according to the post hoc test results, and it was also observed between the children of mothers who were secondary school graduates and the children of mothers were high school graduates. This result showed that the attitude levels of the children whose mothers had close educational levels, towards the course were also close to each other.

Another result obtained from the study was related to the educational level of the father. According to this result, it was determined that students' attitude levels towards the course did not show any difference according to the variable of father's educational level. This result showed that students' interests and perceptions about the course were not affected by the father's educational level.

It was found in the light of the obtained results that the Turkish preservice teachers' attitudes about the course "instructional technologies and material design" were in the moderate level and there was a significant difference in terms of variables of gender and age. In addition, it was determined that while mother's educational level was effective on the attitude towards the course, father's education did not have any effect in this sense. A small difference observed in preservice teachers' attitudes about the course of "instructional technologies and material design" after the course compared to those before the course might be related to the applications made during the course and their financial costs. Therefore, special workshops can be established in the faculties for the applications to be made during this course. A budget can be allocated in order to provide materials to the students or the limitation of the applications to be performed may be considered.